

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL VYRIAUSYBINIO
ŠIFRUOTO DUOMENŲ IR BALSO PERDAVIMO TINKLO NUOSTATŲ
PATVIRTINIMO“ PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS NR. 1) IR LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS 2012 M. GEGUŽĖS 29 D. NUTARIMO NR. 603-3 „DĖL VALSTYBĖS IR
SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJŲ, VALSTYBĖS ĮSTAIGŲ, ĮMONIŲ IR PAREIGYBIŲ,
KURIAS UŽIMANTIEMS ASMENIMS SUTEIKIAMA TEISĖ NAUDOTIS
VYRIAUSYBINIO RYŠIO TINKLO PASLAUGOMIS, SĄRAŠŲ PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO“ PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS NR. 2) (TOLIAU KARTU –
PROJEKTAI)

(TAP-21-800(2); 20-748(2), TAIS Nr. 20-6620(4); 21-26534(2))

2022-03-17 Nr. NV-662

Vilnius

Projektų rengėja – Krašto apsaugos ministerija.

Esama situacija. Vyriausybinis plačiajuostis šifruotas duomenų ir balso perdavimo tinklo (toliau – Šifruotas tinklas) nuostatai patvirtinti Vyriausybinių ryšių centro prie Krašto apsaugos ministerijos direktoriaus 2017 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. 1-33 „Dėl Vyriausybinių plačiajuosčio šifruoto duomenų ir balso perdavimo tinklo nuostatų patvirtinimo“. Vyriausybinių ryšių centras (Šifruoto tinklo steigėjas ir valdytojas) buvo struktūriškai pertvarkytas, jo funkcijas, susijusias su Šifruotu tinklu, perduodant Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai ir Informacinių technologijų tarnybai prie Krašto apsaugos ministerijos.

Įslaptintos informacijos ryšių ir informacinių sistemų steigimo ir įteisinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. rugpjūčio 13 d. nutarimu Nr. 820 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo įgyvendinimo“, 11 punkte nustatyta, kad įslaptintos informacijos ryšių ir informacinės sistemos nuostatai turėtų būti tvirtinami Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu.

Projektų tikslas. Vyriausybės nutarimu patvirtinti Šifruoto tinklo nuostatus, kuriais nustatoma Šifruotas tinklo tikslas, uždaviniai ir funkcijos, organizacinė, informacinė ir funkcinė struktūra, duomenų saugos reikalavimai, duomenų teikimo ir naudojimo tvarka ir kt. Nustatyti steigėją ir valdytoją – Krašto apsaugos ministerija, Šifruoto tinklo tvarkytojos yra 57 valstybės institucijos ir įstaigos, t.y. Seimo kanceliarija, Prezidento kanceliarija, Vyriausybės kanceliarija, VSD, STT, Generalinė prokuratūra, ministerijos, Valstybės kontrolė, Vadovybės apsaugos tarnyba, Lietuvos bankas, Lietuvos kariuomenė, Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas, Finansinių nusikaltimų, tyrimo tarnyba, Informacinių technologijų tarnyba, Kertinis valstybės telekomunikacijų centras, Kalėjimų departamentas, suėmimo, arešto, laisvės atėmimo bausmių vykdymo įstaigos, apygardų teismai ir kt., kurioms teisės aktų nustatyta tvarka suteikiama prieiga prie Šifruoto tinklo. Šifruoto tinklo tikslas – saugiai perduoti įslaptintą informaciją Šifruoto tinklo tvarkytojams.

Projektų esmė.

Projektu Nr. 1 Šifruoto tinklo steigėja ir valdytoja skiriama Krašto apsaugos ministerija, Šifruoto tinklo tvarkytojomis skiriamos institucijos, iki šiol vadintos Šifruoto tinklo naudotojomis. Šifruoto tinklo tvarkytojai išskiriami į Šifruoto tinklo pagrindinį tvarkytoją – Informacinių technologijų tarnyba prie Krašto apsaugos ministerijos ir tvarkytojus - valstybės institucijos ir įstaigos, nurodytos nuostatų priede. Nustatomos Šifruoto tinklo pagrindinio tvarkytojo ir tvarkytojų teikiamos paslaugos ir atsakomybės ribos.

Yra 57 Šifruoto tinklo tvarkytojai, 28 iš jų šiuo metu neturi įsirengę reikalavimų atitinkančių darbo vietų. Šifruoto tinklo tvarkytojai, iki šiol neprisijungę prie Šifruoto tinklo, turi informuoti Šifruoto tinklo valdytoją iki 2022 m. liepos 1 d. apie planuojamą prisijungimo prie Šifruoto tinklo datą, kuri turi būti ne vėlesnė kaip 2025 m. gruodžio 31 d.

Vyriausybinio šifruoto duomenų ir balso perdavimo tinkle numatomas pažangiojo elektroninio parašo sertifikatų kūrimas, patikrinimas ir patvirtinimas nuo 2025 m. sausio 1 d.

Projektu Nr. 2 siūloma pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gegužės 29 d. nutarimo Nr. 603-3 1.3 papunktį, kuriuo patvirtintas Vyriausybinio šifruoto duomenų ir balso perdavimo tinklo naudojančių institucijų sąrašas. Šifruoto tinklo naudotojos pagal Projektą Nr. 1 tampa jo tvarkytojomis, o jų sąrašas yra Projektu Nr. 1 patvirtintų nuostatų priedas.

Derinimas. Projektas buvo skelbiami Seimo kanceliarijos Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Projektas Nr. 1 du kartus teiktas derinti Šifruoto tinklo tvarkytojams ir Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai. Pastabų dėl Projekto Nr. 1 nepateikė: Valstybės kontrolė, Marijampolės pataisos namai, Panevėžio pataisos namai, Šiaulių tardymo izoliatorius, Kauno tardymo izoliatorius, Vilniaus pataisos namai, Kauno apygardos teismas, Klaipėdos apygardos teismas, Panevėžio apygardos teismas, Šiaulių apygardos teismas, Vilniaus apygardos teismas, Lietuvos kriminalinės policijos biuras, Muitinės kriminalinė tarnyba, Valstybės sienos apsaugos tarnyba. Pagal kitų Šifruoto tinklo tvarkytojų gautas pastabas, Projektas Nr. 1 patikslintas ir su pastabas pateikusiomis institucijomis darbo tvarka suderintas. Atkreiptinas dėmesys, kad Užsienio reikalų ministerija pateikė didesnę žmoniškųjų išteklių poreikį (2–3 etatų), bet Krašto apsaugos ministerija laikosi nuomonės, kad pagal Šifruoto tinklo darbo vietas prižiūrintiems darbuotojams tenkanti darbo krūvis kai kurių pareigybių funkcijos galėtų būti atliekamos nuotoliniu būdu ar periodiškai komandiruojuant asmenį, ir pritaria 1 papildomo etato Šifruoto tinklo veiklai ir saugumui užtikrinti skyrimui Užsienio reikalų ministerijai.

Projekto Nr. 1 įgyvendinimo kaštai:

1. Vyriausybinio šifruoto duomenų ir balso perdavimo tinklo valdytojais ir institucijoms, dar neįsirengusioms darbo vietų, darbo vietoms įrengti. Vienos darbo vietos vienoje institucijoje įrengimo kaina – apie 65 tūkst. Eur (45 tūkst. Eur valdytojais ir 20 tūkst. Eur tvarkytojais). Preliminariais skaičiavimais, minimalus poreikis, planuojant darbo vietų neturinčioms 28 institucijoms įrengti po vieną darbo vietą, būtų 1 820 tūkst. Eur 2022–2025 m.

2. Naujai Vyriausybinio šifruoto duomenų ir balso perdavimo tinklo paslaugai (pažangiojo elektroninio parašo sertifikatų kūrimas, patikrinimas ir patvirtinimas) sukurti reikalingos lėšos bus apskaičiuotos įvertinus paslaugos sukūrimo projektą. Preliminarus lėšų poreikis naujai paslaugai sukurti būtų 500 tūkst. Eur, kasmet paslaugai palaikyti reikėtų apie 100 tūkst. Eur. Šis poreikis gali būti tikslinamas įvertinus paslaugos sukūrimo projektą.

3. Žmoniškųjų išteklių poreikis (neįtrauktas į 1 ir 2 punktus):

3.1. Šifruoto tinklo tvarkytojos – Užsienio reikalų ministerijos – 1 naujas etatas, atsižvelgiant į didžiulę Šifruoto tinklo darbo vietų dispersiją;

3.2. Šifruoto tinklo pagrindinis tvarkytojos – Informacinių technologijų tarnybos prie Krašto apsaugos ministerijos – 2 etatai pažangiojo elektroninio parašo sertifikatų kūrimo, patikrinimo ir patvirtinimo paslaugai teikti. Šis poreikis gali būti tikslinamas įvertinus paslaugos sukūrimo projektą.

Atitiktis Vyriausybės programos nuostatom. Projektai Vyriausybės programos nuostatų tiesiogiai neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada.

Įvertinę Projekto Nr. 1 turinį teikiame šias pastabas:

- 6.1 papunktyje išvardijamos Šifruoto tinklo pagrindinio tvarkytojo teikiamos paslaugos, o 6.2 papunktyje išvardijamos Šifruoto tinklo tvarkytojų palaikomos paslaugos, tačiau pagal paslaugų turinį akivaizdu, kad Šifruotame tinkle realizuotos tokios paslaugos, o ne Šifruoto tinklo pagrindinis tvarkytojas ir tvarkytojai jas teikia/palaiko. Atsižvelgiant į tai manytume, kad tikslinga atsisakyti 6.1 ir 6.2 papunkčių, o juose išvardintas paslaugas išvardinti 6 punkte.

- 7.2 papunktyje nustatyta Šifruoto tinklo funkcija – teikti priemonės duomenų saugumui užtikrinti. Manome, kad Šifruoto tinklo funkcija turi būti, ne teikti priemonės saugumui užtikrinti, o užtikrinti saugumą.

- 31.1 ir 31.4 papunkčiuose nurodytos Šifruoto tinklo tvarkytojų darbo vietų posistemio funkcijos, t.y. teikti priemonės dokumentų projektams rengti, įkelti ir spausdinti bei dokumentų skaitmeninėms kopijoms įkelti ir spausdinti, elektroniniams dokumentams pasirašyti ir teikti priemonės elektroninio pašto pranešimams, garso ir vaizdo duomenims, pažangiojo elektroninio parašo sertifikatams tvarkyti. Manome, kad Šifruoto tinklo tvarkytojų darbo vietų posistemio funkcija negali teikti priemonių, o funkcija turėtų sudaryti galimybes ar pan.

Teikime nurodyti Projekto Nr. 1 įgyvendinimo kaštai, tačiau nenurodyti lėšų padengimo šaltiniai bei kaštų pagrindimas.

Įvertinę Projekto Nr. 2 turinį pastabų ir pasiūlymų neturime.

Siūlome patikslinti Projektą įvertinant Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo grupės šioje pažymoje ir Teisės grupės 2022 m. kovo 10 d. išvadoje Nr. NV-612pateiktas pastabas ir ***Projektą svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.***

Konsultantas kompiuterinių sistemų klausimais

Kipras Mensevičius

Kipras Mensevičius, tel. +370 706 63733; +370 668 42663, el. p. kipras.mensevicius@lr.lt